

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

Cap. 3. Tertius Pelagianismi status Iudaismus: quando inductus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

homines sine peccato esse posse defendis: Sic se ab illa objectione expedit: O ignorantia cecit is! O imperia mentis ignavia, quae id sine Dei gratia defendi existimat, quod Deo tantum audeat debere reputari. Nam cum dicitur, inquit, ipse non posse (hoc est illam naturalem non peccandi possibilitatem, ut infra eam nominat) arbitrii humani omnino non esse, sed auctoris natura, Dei scilicet, equi fieri potest ut absque Dei gratia intelligatur, quod ad Deum prae pertinet monstratur? Quod ut manifestius elucesceret, continuo cuiusque rei possibilitatem, uti loquendi, audiendi, videndi, ita & non peccandi, quam naturae propter liberum arbitrium inseparabiliter insitam esse tradit, ad naturae auctorem Deum, adeoque ut declinaret Christianorum invidiam ad Dei gratiam pertinere declarat. Vnde Augustinus quasi vulpecula extra latibulum deprehensa exclamatur: Expressa est sententia quae latebat, non est quem admodum possit abscondi, ideo Dei gratia tribuit non peccandi possibilitatem, quia eius naturae Deus auctor est, cui possibilitatem non peccandi inseparabiliter insitam dicit: nempe quoniam, ut alibi exponit, condita est cum libero arbitrio quod adferri non potest.

Porro haec gratia naturae seu liberi arbitrii omnibus hominibus est communis, pijs & impijs, Gentilibus atque Christianis, ut saepe Augustinus docet & Pelagius confitetur; Quam liberi arbitrii potestatem dicimus in omnibus esse generaliter in Christianis Iudeis atque Gentilibus. In omnibus est liberum arbitrium aequititer per naturam. Atque ideo omnes impios merito iudicandos damnando quae censet, quia cum habeant liberum arbitrium per quod tanquam per gratiam primam Dei ad fidem venire possent, male utuntur libertate concessa.

Secundus ille Pelagianismi status in rei veritate non nisi solo nomine distat a primo. Eadem enim omnino naturae vires praedicat, hoc tantum discrimine quod secundus causam proferat quae naturae tantas vires gratis dedit, ne gratiam omnino negligisse videretur. Quam si quis in ipso initio à Pelagio postulasset; mirum si negare vel etiam reticere potuisset. Nam talis gratia etiam à Gentilibus nonnullis Philosophis praedicata fuit etiam tum cum liberi ar-

bitrii potestate superbissime vetilabant, ut merito hic status Semi-Ethnicismus vocari posset. Quis dubitare potest, ait ille Stoicus, quoniam Deorum immortalium nuntius sit quod vivimus, Philosophia quod bene vivimus? Ita quae tanto plus nos debere hinc quam Dejs, quanto maius beneficium est bona vita quam amara. Audin superbiam extolentem sese adversus ac supra Deum? Ne tamen divinae gratiae omnino oblitus videretur quasi puduisset eum arrogantiae, corrigendo subijcit: pro certo debetur, nisi ipsam Deum Philosophiam tribuissent. Gratularetur sapientiae ob bone Stoice, nisi quod una manu Deo dederas, confestim quasi poenitens ad te ipsum altera revocasses. Cuius, inquit, Philosophiae scientiam nulli dederunt, facultatem omnibus. Nempe Philosophiae hoc est sapientiae, bonae beataeque vitae facultas à Deo omnibus data est, ipsa vero sapientia, vel ut Stoica phrasi loquar, Philosophia beataque vitae scientia quam nos virtutem dicimus, nemini. Nonne istud ipsum est quod Pelagius alijs verbis dicit; Non peccare, ubi est culmen omnis sapientiae, nostrum est, posse vero non peccare non nostrum? Et iterum: In voluntate & opere bono laus hominis est, in deo & homini & Dei, qui ipsius voluntatis & operis possibilitatem dedit, quique ipsam possibilitatem gratia sua adiuvat semper auxilio, sed hoc adiutorium postea adiectum fuit. Neque enim diu in ista sola naturali gratia profitenda perstitit, eo quod statim homines intelligerent sibi fucum fieri & & gratiae nomine eandem iterum naturam obtundi. Vnde in nullo Pelagij opere, quod vel etiam nunc superest, vel à Sancto Augustino citatum legere potui, nulla illius gratiae confessio invenitur, nisi in illo libro quem in naturae commendationem scriptum & ab Augustino refutatam diximus: quem fortassis ideo sibi vel mementatum questus est fuisse subreptam, vel omnino negavit suam. Quaequam & in illo ipso libro cum ex professio naturam tantam gratiam assereret, aliquando utque tenuiter (ita legendum puto) nec aperte ei commingere vel ad adiutorium vel remissionem etiam peccatorum. Scriptus est autem ille Pelagij liber sub ipsum initium heresis Pelagianae ut alibi declaratum est.

Tertius Pelagianismi status Iudaismus: quando inductus.

CAPVT TERTIVM.

CVm igitur illa gratiae confessio à Catholicis veluti proflua fraudulenta daretur, aliam excogitarunt, quae commuhiter gratia legis atque doctrinae dicitur. Cui quoque remissionem peccatorum adiderunt. Augustinus: Eam esse Dei gratiam (dicitur) hae res Pelagiana quia sic conditi sumus ut hoc voluntate possimus: & quod adiutorium legis, mandatorumque suorum dedit, & quod ad se conversis peccata prae terita ignoscit. In his solum esse Dei gratiam deputandam, non in adiutorio nostrorum actuum singulorum. Quod tanquam pro tempore Concilij

Palestini dictum intelligi debet. Haec verò quoque non tanquam dogmatis illius capitalis de naturali possibilitate non peccandi, mutatio, sed additio quaedam & palliatio fuisse existimanda est. Idque ex duobus capitibus, primo quod quamvis arbitrium per legem adjuvari dicant ad faciendam iustitiam, tantum tamen valere putant ut etiam per se tamen difficilius ad eandem implendam possit sufficere. Quod quaecumque, inquit Augustinus, & quantumcumque adiutorium eum, credibile est: in hoc consuetudine quod nobis additur scientia, revelante spiritu

per

per doctrinam, quam vel non possumus, vel difficile habere possumus per naturam. Et apertius paulo post: *Quamvis & ipsam viam* (quæ per legem & Evangelium nobis revelatur) *contendat etiam sola inveniri posse natura, sed facilius si adiuvet gratia.* Secundo, quod etiam obtento jam legis adiutorio, id est habita præcepti, & iustitiæ faciendæ cognitione, non ipsa lex, sed solum arbitrium sine ullo alio adiutorio, per se sufficiat sibi ad adipiscendam iustitiæ perfectionem: *Vt videlicet, ait August. tanquam via demonstrata, doctrina, scilicet, Evangelica, qua ambulare debeamus, iam viribus liberi arbitrii adiutorio nullo alterius indigentes sufficiamus nobis ne deficiamus in via.* Et alibi: *peram enim se arbitrii sui viribus implere legem iubentem.* Hæ namq; erant Pelagianorum voces: *Iam ambulo viam istam: opus erat ut discerem, opus erat ut per doctrinam legis scirem quid agerem, habeo liberum voluntatis arbitrium, quis me ab ista via separabit?* Vnde hæc est apud Pelagianos differentia inter gratiam liberi arbitrii & legis, ut Augustinus insinuat, quod liberum arbitrium sit illa gratia, sine qua nihil boni possumus facere: *Lex vero atq; doctrina adjuvet quidem hominem, atque liberum arbitrium ut discamus qua facere & qua sperare debeamus, sic tamen ut sine illa per nos ipsos etiam multa vel omnia scire possimus atque agere ut supra dictum est.* Hæc etiam gratia legis atque doctrinæ statim in exorta ipsius erroris inventa est. Quidquid enim librorum vel Pelagij, vel Celestij, vel Iuliani extat, vel Augustinus contra illam pestem condidit, de illo genere gratiæ mentionem facit: argumento non dubio jam statim ab initio, quo scilicet scriptis libris contra Pelagianos dissertatum est, istud commentum viguisse: atque in eo pervicacissime perstitisse. Nunquam enim eos plene ab illo dogmate recessisse legimus, quidquid tandem luci ad deludendos imperitorum oculos Pelagius & Iulianus affricerint.

Porro ad utriusq; istius gratiæ confessionem natura inquam & legis seu præceptorum, non veritate persuadente, sed pudore superbiæ extorquente compulsi sunt, quia invidiam negata gratiæ non ferebant. August. *Sed cum utriusq; caperint, quomodo id præsumant afferere fieri sine ope divina, reprimunt se, nec hanc vocem audent dimittere, quoniam vident quam sit impia & non ferenda. Sed aiunt, ideo ista sine ope divina non fieri, quia & hominem Deus creavit cum libero voluntatis arbitrio, & dando præcepta ipse docet quemadmodum homini sit vivendum. Et inferius: Neque quisquam cum veterandatus fuerit dicere per nos ipsos fieri nos iustos &c. Quia videt hoc à fidelibus & pijs credi non posse cum dicitur, ad hoc se convertat ut dicat, ideo sine operatione gratiæ Dei, nos iustos esse non posse, quia legem dedit, quia doctrinam instituit, quia bona præcepta mandavit.*

Iste status Pelagianismi omnium est celeberrimus, acerrimeq; defensus: quamquam non aliud nisi purus ac patus Iudaismus esse videatur. Iudæis enim proprium est in lege gloriari, & Christi gratiam, ipsumq; gratiæ fontem tanquam sibi non necessarium tollere. Ignorantes enim, prorsus uti Pelagiani, iustitiam Dei, & suarum querentes statuere, iustitiæ Dei non sunt subiecti. Notavit hanc similitudinem Pelagianorum ac Iudæorum Sanctus Augustinus: *Nam & illi Iudæi, quibus, inquit, sunt isti in hac causa omnino simillimi, de quibus hoc dixit Apostolus, quod ignorantes Dei iustitiam &c. sua voluntatis vitio non credebant. Et alio in loco: His autem (Iudæis) similes sunt, qui cum profiteantur se esse Christianos, ipsi gratiæ Christi sic adversantur, ut se humanis viribus divina existiment implere præcepta &c. & non quidem nomine sed errore iudicant. Qui quis ab isto carnali & animali, atq; ideo non immerito reprehensibili atq; damnabili Iudaismo esse querit alienus &c. Cuiusmodi genus hominum errantium Pelagium atq; Celestium illius impietatis assertores acerrimos sibi capita invenisse declarat.*

Legis laudes & vires, effectus, ejus iustitia, vita æterna ad regnum cælorum.

CAPVT QVARTVM.

NAM ut incautis hominibus facilius legis atque doctrinæ gratiam pro vera gratia obtrodant, magnifica verborum pompa vires legis ad afferendam bene vivendi facilitatem efferunt, & effectus enumerant, usque adeo ut quidquid à sacris paginis illi intimæ charitatis inspirationi tribuitur, quidquid Spiritui Sancto in abditissimis cordis visceribus operanti assignatur, hoc totum per legis atque doctrinæ efficaciam fieri fraudulenter persuadeant. Quam versutiam notans Augustinus: *Nusquam, inquit, isti inimici gratiæ ad eandem vehementius oppugnandam occultiore moliantur insidias,*

quam ubi legem laudant, qua sine dubitatione laudanda est.

Hinc in laudibus legis illos nobilissimos gratiæ effectus ponunt, ut quod lex sit illa quæ nos confortat ut omnia possimus, dando, ut ait Pelagius, intelligentiam. Quod lex sit illa per quam Deus sit potens nos confirmare, si quis scilicet atque doctrinæ. Quod lex faciat ut nulla tentatione moveamur. Idem Pelagius: *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum: hoc est qui consolatione legis utuntur, moveri nulla tentatione non possunt. Quod lex restringat peccatum, Iulianus: Quod (peccatum) infringendo ex multa parte restrinxit.* Quod Iul. f. 278.

Lib. 4. ad Bonif. c. 5.